

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

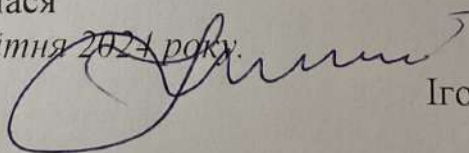
Розглянуто та схвалено
рішенням Вченої ради Одеського
державного аграрного університету,
протокол № 12 від 23 квітня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
ректор Одеського державного
аграрного університету
професор Михайло БРОШКОВ
2024 р.

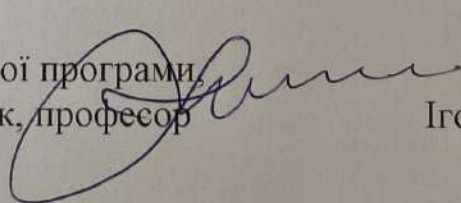

ПРОГРАМА
вступного іспиту до аспірантури
зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»

розглянуто та схвалено на засіданні кафедри
епізоотології, паразитології та мікробіології
ім. професора В. Я. Атамася
протокол № 11 від 05 квітня 2024 року.
зав. кафедри, професор

Ігор ПАНІКАР

керівник освітньо-наукової програми
доктор ветеринарних наук, професор

Ігор ПАНІКАР

Одеса 2024

Програму вступного іспиту до аспірантури по підготовці здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ступеня доктора філософії (PhD) зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» розробили:

- доктор ветеринарних наук, професор **Брошков М. М.**
- доктор ветеринарних наук, професор **Панікар І. І.**
- доктор ветеринарних наук, професор **Скрипка М. В.**
- доктор ветеринарних наук, доцент **Телятніков А. В.**
- доктор ветеринарних наук, професор **Тарасенко Л. О.**
- кандидат ветеринарних наук, доцент **Родіонова К. О.**
- кандидат ветеринарних наук, доцент **Хіміч М. С.**

Метою програми для вступного іспиту до аспірантури за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина», є визначення рівня підготовки вступників та подальше спрямування її опанування в аспірантурі, з огляду на актуальність інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітній простір та потребу у підвищенні рівня знань майбутніх докторів філософії з ветеринарної медицини і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації.

Програма вступних випробувань для здобуття ступеня доктора філософії включає питання випускних іспитів зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» в обсязі, який відповідає освітньому рівню «Магістр».

© Брошков М. М.
© Панікар І. І.
© Скрипка М. В.
© Телятніков А. В.
© Тарасенко Л. О.
© Родіонова К. О.
© Хіміч М. С.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ В РОЗРІЗІ БАЗОВИХ ДИСЦИПЛІН	5
1.1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 211 «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»	5
2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПРАНТУРИ	16
3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПРАНТУРИ	17
4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	19
5. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ	22

ВСТУП

Метою вступного іспиту є виявлення рівня підготовки вступників і перевірка рівня знань, умінь, навичок та здібностей до певного виду діяльності з конкурсного предмета, що проводиться у формі вступного іспиту. А також підтвердження їх знань у сфері методології наукових досліджень, необхідних для результативної науково-дослідної, педагогічної та прикладної професійної діяльності зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина».

Програма вступного іспиту включає систему освітніх компонентів, рівень засвоєння яких свідчить про спроможність вступників проводити самостійні та оригінальні дисертаційні дослідження, що спрямовані на розв'язання складних науково-прикладних проблем у сфері ветеринарної медицини.

Програма вступного іспиту ґрунтується на змісті та обсягах компонент, передбачених навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти рівня магістра (спеціаліста) зі спеціальності «Ветеринарна медицина».

Змістовними складовими програми вступного іспиту зі спеціальності є розділи: «Епізоотологія та інфекційні хвороби», «Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією», «Внутрішні хвороби тварин», «Глобальна паразитологія», «Нормальна та патологічна фізіологія», «Патологія, онкологія і морфологія тварин».

Вступні випробування дозволяють комплексно оцінити рівень теоретичної і практичної підготовки вступників, визначити ступінь засвоєння ними основних професійних навичок, необхідних для продовження навчання і отримання ступеня доктора філософії. Вони складаються з вступного фахового іспиту зі спеціальності, в обсязі програми рівня вищої освіти магістра відповідної спеціальності, а також філософії та іноземної мови.

Завдання до фахового іспиту при вступі в аспірантуру за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина» сформовані за основними розділами базових дисциплін.

1. ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ В РОЗРІЗІ БАЗОВИХ ДИСЦИПЛІН

Зміст вступного іспиту включає знання матеріалу з наступних дисциплін:

- *Епізоотологія та інфекційні хвороби;*
- *Нормальна та патологічна фізіологія;*
- *Патологія, онкологія і морфологія тварин;*
- *Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією;*
- *Внутрішні хвороби тварин;*
- *Глобальна паразитологія;*
- *Загальна гігієна;*
- *Спеціальна гігієна;*
- *Ветеринарно-санітарна експертиза.*

1.1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ІСПИТУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 211 «ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА»

Епізоотологія та інфекційні хвороби:

1. Методи діагностики сибірки та заходи щодо профілактики й ліквідації інфекції у стаціонарно неблагополучних пунктах.
2. Епізоотологія і методи діагностики туберкульозу та заходи боротьби при виникненні захворювання у корів на молочнотоварній фермі.
3. Бруцельоз сільськогосподарських тварин: епізоотологія, діагностика, заходи боротьби.
4. Лептоспіроз: етіологія, епізоотологія, діагностика та заходи боротьби.
5. Діагностика сказу, загальні та спеціальні заходи профілактики та ліквідації інфекції.
6. Ящур: етіологія, епізоотологія, діагностика, заходи боротьби.
7. Діагностика і диференційна діагностика хвороби Ауескі у свиней, заходи профілактики і ліквідації інфекції.
8. Епізоотологія, діагностика, заходи профілактики і ліквідації лістеріозу у овець.
9. Епізоотологія, форми та перебіг інфекції, методи діагностики інфекції та заходи боротьби за некробактеріозу у овець.
10. Трихофітія: епізоотологія, форми і перебіг хвороби у різних видів тварин, діагностика та заходи боротьби.
11. Колібактеріоз сільськогосподарських тварин: етіологія, діагностика, профілактика та заходи ліквідації інфекції.
12. Сальмонельози молодняку сільськогосподарських тварин: етіологія, діагностика, заходи боротьби.
13. Епізоотологія, діагностика і заходи боротьби за парагрипу-3 великої

- рогатої худоби.
14. Епізоотологія, діагностика та заходи боротьби за інфекційного ринотрахеїту великої рогатої худоби.
  15. Епізоотологія, діагностика та заходи боротьби за пастерельозу сільськогосподарських тварин.
  16. Лейкоз великої рогатої худоби: епізоотологія, діагностика та оздоровчі заходи на молочнотоварній фермі.
  17. Кампілобактеріоз: епізоотологія, діагностика, заходи боротьби.
  18. Епізоотологія, діагностика й диференційна діагностика емфізематозного карбункула, заходи боротьби з інфекцією.
  19. Діагностика та диференційна діагностика африканської чуми свиней, заходи профілактики та ліквідації інфекції.
  20. Репродуктивно-респіраторний синдром свиней: епізоотологія, діагностика та заходи боротьби.
  21. Бешиха свиней: епізоотологія, діагностика, профілактичні та оздоровчі заходи.
  22. Дизентерія свиней, епізоотологія, діагностика і диференційна діагностика, заходи боротьби.
  23. Сап коней: епізоотологія, діагностика, протиепізоотичні заходи.
  24. Інфекційна анемія коней: діагностика та заходи боротьби.
  25. Діагностика та диференційна діагностика ньюкаслської хвороби, загальні та спеціальні протиепізоотичні заходи.
  26. Грип птиці: етіологія, епізоотологія, діагностика та заходи боротьби.
  27. Пулороз-тиф птиці: епізоотологія, діагностика, заходи профілактики та ліквідації інфекції.
  28. Епізоотологія, діагностика, профілактика та заходи ліквідації інфекції за чуми м'ясоїдних тварин.
  29. Епізоотологія, діагностика та заходи боротьби за міксоматозу кролів.
  30. Каліцівіроз кішок: епізоотологія, діагностика та заходи боротьби.

Хірургічні хвороби тварин з анестезіологією:

1. Рани. Особливості перебігу ранового процесу. Мікробіологія ран та профілактика ранової інфекції.
2. Схеми лікування тварин за прояву локального (абсцес, флегмона) та загального (сепсис) перебігу гнійної інфекції.
3. Хірургічна інфекція (класифікація). Абсцес, флегмона (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, лікування).
4. Новоутворення у тварин. Теорії канцерогенезу. Етіологія та патогенез неоплазій.

5. Класифікація, клінічні ознаки, діагностика та лікування неоплазій. Особливості застосування хіміо-та імунотерапії.
6. Дисплазії суглобів. Види дисплазій (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, лікування).
7. Переломи кісток. Методи лікування. Остеосинтез (інтрамедулярний та накістний). Стимулювання репаративних процесів остеогенезу. Ускладнення за переломів кісток.
8. Пододерматити (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, діагноз, лікування).
9. Особливості оперативних втручань у ділянці пальця за некрозу та окостеніння м'якушних хрящів
10. Пародонтит (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, профілактика та лікування).
11. Бурсити потилиці (етіологія, класифікація, клінічні ознаки, діагноз, лікування).
12. Перитоніт (етіологія, патогенез, класифікація, клінічні ознаки, діагноз, лікування). Ускладнення. Заходи профілактики спайкової хвороби.
13. Особливості проведення порожнинних операцій у різних видів тварин.
14. Захворювання органів ротової порожнини (етіологія, патогенез, профілактика та методи лікування).
15. Випадіння прямої та дивертикул прямої кишки (етіологія, клінічні ознаки, лікування).
16. Діагностика, диференційна діагностика та лікування тварин із захворюваннями грудної кінцівки.
17. Діагностика, диференційна діагностика та лікування тварин із захворюваннями тазової кінцівки.
18. Оперативне лікування за проникаючих поранень; ліквідація пневмотораксу. Плевроцентез. Надплевральна блокада нутряних нервів та пограничного симпатичного стовбура.
19. Диференційна діагностика гриж та порівняльні аспекти різних способів герніотомії. Застосування аллопластичних матеріалів.
20. Операції на сечовому міхурі.
21. Оперативні методи лікування тварин із захворюваннями копит.
22. Лікування тварин за артритів та тендовагінітів.
23. Дослідження та лікування тварин із новоутвореннями молочної залози, репродуктивних органів та сечовивідного тракту.
24. Захворювання органів ротової порожнини (етіологія, патогенез, профілактика та методи лікування).
25. Остеомієліт (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, методи лікування).
26. Міозити, міопатози (етіологія, патогенез, клінічні ознаки, лікування).

27. Застосування сучасних фармакологічних засобів за медикаментозного лікування поранених тварин залежно від перебігу ранового процесу.
28. Ургентна допомога за травм у дрібних домашніх та продуктивних тварин. Заходи реанімації та інтенсивної терапії тварин з хірургічною патологією.
29. Техніка проведення оперативних втручань за ектропіуму, ентропіуму, випадіння третього повіка, птозу. Енуклеація очного яблука.
30. Дослідження тварин із новоутвореннями зовнішньої локалізації. Застосування клінічної класифікації пухлин за системою TNM. Лікування тварин із пухлинами шкіри, підшкірної клітковини.

Внутрішні хвороби тварин:

1. А-гіповітаміноз тварин: етіологія, діагностика, методи профілактики.
2. Травматичний перикардит: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування і профілактика.
3. Хвороби міокарда: етіологія, патогенез, діагностика і лікування, профілактика.
4. Хвороби міокарда: етіологія, симптоми і лікування.
5. Мікроелементози с.-г. тварин: загальні принципи діагностики і профілактики.
6. Хвороби новонароджених телят, які перебігають з симптомами діареї: класифікація, етіологія, патогенез.
7. Превентивні заходи щодо шлунково-кишкових хвороб у новонароджених телят.
8. Лікування новонароджених телят за шлунково-кишкових хвороб.
9. Пневмонії молодняку: класифікація, етіологія, патогенез.
10. Симптоми та диференційна діагностика катаральної бронхопневмонії молодняку.
11. Кетоз корів: етіологія, патогенез, діагностика, лікування.
12. Гіпотонія рубця: етіологія, патогенез, діагностика, лікування.
13. Імунодефіцитний стан новонароджених телят: визначення, класифікація, етіологія, діагностика і профілактика.
14. Післяродова гіпокальціємія корів: причини, патогенез, симптоми, діагностика, диференційна діагностика, лікування.
15. Хвороби з симптомокомплексом кольок: класифікація, основні методи діагностики і лікування.
16. Гіпопластична анемія телят і поросят: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика.
17. Рахіт (D-гіповітаміноз) молодняку: причини, патогенез, діагностика, лікування та профілактика.

18. Жирова гепатодистрофія у високопродуктивних корів: етіологія, патогенез, симптоми, діагностика та лікування.
19. Отруєння кормами, що містять надлишок нітратів і нітритів: патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика.
20. Отруєння ціаноглікозидами: патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика.
21. Отруєння натрію хлоридом: патогенез, симптоми, діагностика, лікування та профілактика.
22. Ендемічний зуб: причини, патогенез, симптоми, діагностика і профілактика.
23. Диференційна діагностика колібактеріозу і диспепсії у новонароджених телят.
24. Загальна профілактика внутрішніх хвороб тварин. Диспансеризація, етапи диспансеризації.
25. Тимпанія рубця: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика.
26. Алкалоз і ацидоз рубця: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика.
27. Хвороби стравоходу класифікація. Закупорка стравоходу: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика.
28. Гостре розширення шлунку: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика.
29. Хронічна гематурія великої рогатої худоби: етіологія, симптоматика, діагностика, лікування та профілактика.
30. Мікроелементози худоби за нестачі Co, Cu, Zn: симптоми, діагностика, лікування і профілактика.

Глобальна паразитологія:

1. Фасціольоз тварин.
2. Дикроцеліоз жуйних.
3. Парамфістоматидози жуйних.
4. Цистицеркоз великої рогатої худоби і свиней та їх ветеринарно-медичне значення.
5. Ценуроз церебральний (вертячка) овець.
6. Ехінококоз ларвальний тварин.
7. Монієзії жуйних.
8. Аноплоцефалідози коней.
9. Аскарроз свиней.
10. Трихінельоз свиней.

11. Параскароз коней.
12. Телязіози худоби.
13. Диктіокаульози жуйних.
14. Гемонхоз та хабертіоз овець
15. Аскарідіоз та гетеракоз курей.
16. Токсокароз м'ясоїдних.
17. Бабезіози худоби.
18. Бабезіоз собак.
19. Еймеріози кролів.
20. Еймеріози курей.
21. Токсоплазмоз.
22. Трихомоноз худоби.
23. Балантидіоз свиней.
24. Псороптоз овець.
25. Саркоптоз свиней.
26. Демодекоз собак.
27. Гіподермоз худоби.
28. Гастрофільози коней.
29. Естроз овець.
30. Ботріоцефальоз риб.

Ветеринарне акушерство:

1. Фактори, які зумовлюють настання родів. Рододопомога при нормальних родах.
2. Особливості перебігу родів (у корови, кобили, вівці, свиноматки).
3. Послідова стадія родів, її динаміка.
4. Правила допомоги при патологічних родах.
5. Тривалість післяродового періоду у самок по видах тварин.
6. Причини патологічних родів у самок, пов'язані з анатомічними особливостями взаємовідношення плода і матері. Порядок надання рододопомоги. Профілактика патології родів у самок.
7. Суть відкритого та закритого методу фетотомії, показання, протипоказання і порядок проведення.
8. Післяродовий парез причини, діагностика, лікування та його профілактика.
9. Гострий післяродовий гнійно-катаральний ендометрит у корови, причини і профілактика.
10. Розриви матки, шийки матки, піхви і промежини у корови, причини, допомога при цьому виді патології і його профілактика.
11. Особливості морфологічної структури вим'я корови, кози і вівці,

свиноматки, кобили.

12. Лактогенез.
13. Мастит, його етіологія, патогенез і діагностика. Класифікація маститу за Студенцовим А. П. Класифікація маститу за перебігом запалення.
14. Роль мікробів у етіології маститу. Шляхи проникнення мікробів у молочну залозу.
15. Види терапії для лікування тварин, хворих на мастит. Які способи введення лікарських речовин застосовують при маститі та профілактика маститу?
16. Функціональні розлади молочної залози у тварин. Лакторея, тугодійність, гіпогалактія і агалактія суть цих патологій і допомога при них.
17. Методи діагностики та лікування хвороб новонароджених. Асфіксія, її клінічні форми. Запалення пупка. Нориця урахуса. Природжені аномалії і виродковість новонароджених.
18. Імуностимуляція та імунокорекція при патології репродуктивної системи. Взаємозв'язок імунної системи з відтворною здатністю.
19. Імунобіологічні аспекти неплідності тварин.
20. Імунопатологія молочної залози.
21. Причини, класифікація і профілактика абортів у тварин.
22. Стареча неплідність самок с/г тварин та її наслідки. Стареча неплідність самців, строки використання плідників, методи продовження статевої функції.
23. Експлуатаційна неплідність самок та самців, діагностика і профілактика.
24. Симптоматична неплідність самок (причини, діагностика і профілактика).
25. Анафродизія і німфоманія. Причини та профілактика.
26. Патологія сперміогенезу у самців.
27. Залежність тривалості перебігу родів і післяродового періоду від стану організму матері умов годівлі, утримання вагітних тварин.
28. Методи стимуляції функції органів розмноження у неплідних корів.
29. Патогенетична терапія корів при гінекологічних хворобах.
30. Порядок проведення акушерсько-гінекологічної та андрологічної диспансеризації.

Нормальна та патологічна фізіологія:

1. Загальна етіологія хвороб. Класифікація причин.
2. Класифікація хвороб. Періоди розвитку і наслідки хвороб.
3. Реактивність і резистентність та їх значення для організму.
4. Періодичне дихання. Типи. Етіологія і патогенез.
5. Гарячка. Стадії розвитку. Класифікація гарячок залежно від природи

пірогенів.

6. Запалення. Класифікація запалення. Медіатори запалення. Механізм виникнення основних ознак запалення.
7. Смерть. Періоди вмирання. Стани, що нагадують смерть.
8. Алергія. Алергічні реакції. Класифікація.
9. Місцеві розлади кровообігу. Види. Етіологія. Патогенез.
10. Розлади травлення в передшлунках жуйних тварин.
11. Травматичний шок. Стадії, Етіологія. Патогенез.
12. Гемотрансфузійний шок. Етіологія. Патогенез.
13. Розлади вищої нервової діяльності. Неврози.
14. Гіпербіотичні та гіпобіотичні процеси в тканинах. Класифікація. Особливості розвитку.
15. Пухлинний ріст. Біологічні особливості. Класифікація пухлин.
16. Кров, тканинна рідина і лімфа – внутрішнє середовище організму.
17. Основні функції крові. Морфологічні складники крові, їх функції. Буферні системи крові. Циркулююча і депонована кров. Основні депо крові.
18. Властивості серцевого м'яза. Провідна система серця. Пейсмейкер. Автоматія серця.
19. Значення дихальної системи у с.–г. тварин.
20. Механізм газообміну в легенях.
21. Значення травлення. Функції травної системи.
22. Склад і властивості шлункового соку. Роль соляної кислоти в процесах травлення.
23. Особливості травлення в товстому відділі кишечника різних видів с.–г. тварин.
24. Механізм сечоутворення і його регуляція.
25. Гормони та їх властивості.
26. Гіпофіз. Аденогіпофіз. Гормони аденогіпофіза та їх роль.
27. Подразники та їх класифікація.
28. Особливості будови і функцій нервових волокон.
29. Рефлекторна дуга, її будова. Класифікація рефлекторних дуг.
30. Будова і функції кори великих півкуль у різних видів с.–г. тварин.

Патологія, онкологія і морфологія тварин:

1. Апарату руху свійських тварин. Типи і будова кісток. Морфофункціональні відмінності осьового та периферичного скелету. Типи з'єднання кісток.
2. Соматична м'язова система, будова м'язу, як органу, його допоміжні пристосування, групи м'язів за топографічними, анатомічними та

функціональними особливостями.

3. Особливості будови шкіри та її похідних у свійських тварин.
4. Характеристика нутрощів. Морфофункціональні особливості головної, передньої, середньої та задньої кишок.
5. Морфофункціональна характеристика апарату дихання свійських тварин.
6. Система органів сечовиділення, її будова, топографія, функціональні особливості.
7. Органний склад та морфофункціональна характеристика органів розмноження самців.
8. Органний склад та морфофункціональна характеристика органів розмноження самок.
9. Характеристика кровоносної системи, будова серця, типи, структура та галуження судин.
10. Склад та морфофункціональна характеристика лімфатичної системи, її зв'язок з венозним руслом.
11. Будова і топографія кровотворних органів та залоз внутрішньої секреції.
12. Центральна нервова система, її інтегративне значення, будова і функціональні характеристики окремих частин.
13. Характеристика черепно- і спинномозкових нервів. Спільні та відмінні ознаки будови і галуження.
14. Закономірності будови автономної нервової системи, порівняння симпатичного та парасимпатичного відділів.
15. Характеристика органів чуття. Структура зорового та слухового аналізаторів.
16. Некроз, некробіоз. Причини, класифікація, реактивні зміни та морфологічна характеристика некрозів. Апоптоз.
17. Атрофія. Причини, класифікація, морфологічна характеристика.
18. Диспротеїнози. Клітинні і позаклітинні. Причини, класифікація і морфологічна характеристика.
19. Порушення жирового обміну. Причини, механізм розвитку. Класифікація та морфологічна характеристика.
20. Порушення мінерального обміну. Утворення каменів у трубчастих органах. Причини, механізм розвитку. Класифікація та морфологічна характеристика.
21. Венозна гіперемія. Причини, класифікація, механізм розвитку і патоморфологічна характеристика.
22. Інфаркти. Причини і механізм розвитку. Морфологічна характеристика інфарктів.
23. Порушення вмісту тканинної рідини. Патоморфологія набряків, водянки,

ексикозу.

24. Запалення. Етіологія, розвиток запального процесу. Морфологія фібринозного запалення.

25. Пухлини. Теорії виникнення пухлин. Патоморфологія пухлин, які походять з епітеліальної тканини.

26. Компенсаторно-приспосувальні процеси та їх роль у патогенезі захворювання. Репаративна регенерація. Регенерація епітеліальної тканини.

27. Пневмонії. Причини виникнення, класифікація і патоморфологічна характеристика.

28. Патоморфологія хвороб печінки: гепатит, гепатоз і цироз.

29. Нефрози. Класифікація і патоморфологічна характеристика.

30. Нефрити. Класифікація і патоморфологічна характеристика.

Загальна гігієна:

1. Гігієнічна оцінка стану повітряного середовища.
2. Гігієна ґрунту.
3. Гігієна води і напування тварин.
4. Гігієна кормів та годівлі тварин.
5. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень.
6. Гігієна літнього пасовищного утримання та догляду за тваринами.
7. Захист навколишнього середовища при виробництві продукції тваринництва.
8. Етологія, адаптація та акліматизація тварин. Профілактика стресів, біоетика у тваринництві.

Спеціальна гігієна:

1. Гігієна великої рогатої худоби.
2. Гігієна свиней.
3. Гігієна овець і кіз.
4. Гігієна коней.
5. Гігієна птиці.
6. Гігієна кролів і хутрових звірів.
7. Гігієна бджіл.
8. Гігієна дрібних домашніх та екзотичних тварин.
9. Гігієна ставового рибництва.

Ветеринарно-санітарна експертиза:

1. Характеристика забійних тварин.
2. Транспортування забійних тварин.
3. Підприємства з переробки забійних тварин та ветеринарносанітарні

вимоги до них.

4. Порядок приймання та здавання тварин для забою.
5. Основи технології та гігієна переробки забійних тварин.
6. Морфологія, хімічний склад і товарознавство м'яса.
7. Організація та методика огляду туш і внутрішніх органів.
8. Ветеринарно-санітарна експертиза продуктів забою тварин при інфекційних, інвазійних та незаразних хворобах, отруєннях, харчових токсикоінфекціях і токсикозах.
9. Харчові токсикоінфекції і токсикози та їх профілактика.
10. Зміни м'яса при зберіганні. Основи технології та гігієни консервування м'яса і м'ясних продуктів. Способи консервування. Транспортування продуктів, які швидко псуються.
11. Основи технології і ветеринарно-санітарної експертизи субпродуктів, харчового жиру, крові, кишкової, ендокринної, шкіряно-хутряної і технічної сировини.
12. Основи технології, гігієна одержання, ветеринарно-санітарна експертиза молока і молочних продуктів.
13. Ветеринарно-санітарна експертиза м'яса диких промислових тварин, пернатої дичини, риби і м'яса морських ссавців.
14. Ветеринарно-санітарна експертиза харчових продуктів на агропродовольчих ринках.
15. Основи стандартизації, управління якістю продукції і сертифікації.

2. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ІСПИТУ ДО АСПІРАНТУРИ

До вступних випробувань допускаються вступники, які вчасно подали всі необхідні документи для вступу згідно з Правилами прийому до аспірантури вищого навчального закладу – Одеського державного аграрного університету (ОДАУ).

Організація і проведення фахового іспиту зі спеціальності 211 «Ветеринарна медицина» здійснюється відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, Правил прийому до аспірантури (доктор філософії) ОДАУ у 2022 році, Положення про предметні комісії для проведення вступних випробувань до аспірантури ОДАУ, Положення про відділ аспірантури і докторантури ОДАУ.

Вступні випробування до аспірантури (ад'юнктури) проводяться предметними комісіями, як правило, у кількості 3–5 осіб, які призначаються керівником вищого навчального закладу.

Форма проведення іспиту – усна, із конспективним заповненням листка відповіді. Час виконання завдання – 1,5 години. В екзаменаційних роботах не допускається будь-які умовні позначки, які б розкривали авторство роботи. Вступник зазначає прізвище тільки у визначених для цього місцях. Не допускається робити будь-які помітки на екзаменаційних білетах.

Чернетки екзаменаційних робіт не перевіряються.

Під час проведення вступних випробувань забороняється користуватись електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими довідковими матеріалами.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Для вступників передбачається виконання письмового вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності, яке об'єктивно визначає їх рівень підготовки.

Вступний письмовий іспит до аспірантури зі спеціальності проводиться у вигляді письмових відповідей на поставленні запитання, що містяться у екзаменаційних білетах.

Оцінювання іспитів здійснюється за 100-бальною шкалою, за системою ЄКТС та національною шкалою (табл. 1).

Таблиця 1

Відповідність результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів	Оцінка ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	Відмінно

82–89	В	дуже добре	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре
74–81	С	добре	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	Достатній (конструктивно-варіативний)	Добре
64–73	Д	задовільно	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовільно

60–63	Е	достатньо	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні	Середній (репродуктивний)	Задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно

Кожен білет складається з трьох питань, відповіді на які надаються окремо. Оцінка знань визначається на основі округленого середнього арифметичного балу, отриманого вступником за відповіді на кожне питання екзаменаційного білету.

Під час іспиту в усній формі члени предметної комісії відмічають правильність відповідей в аркуші усної відповіді, який після закінченні іспиту підписується вступником та членами відповідної комісії.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Березовський А. В., Харенко М. І., Подвалюк Д. В., Харута Г. Г. та ін. (2014). Фізіологія розмноження коней: *навч. посіб.* К.: ДІА, 2014. 440с. <http://surl.li/sibcg>
2. Борисевич В. Б., Борисевич Б. В., Петренко О. Ф. та ін. (2005). Хірургія ветеринарної медицини. К.: Науковий світ, 2005. 245 с. https://drive.google.com/file/d/1h_bbrqTq8F9jDAj49vx5mJX5ULnYC1HY/view
3. Ветеринарна протозоологія. Манжос О. Ф., Панікар І. І., Антіпов А. А., Пивоварова І. В. (2018). Біла Церква: ТОВ «Білоцерківдрук», 2018. 191 с.: іл. http://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/1764/1/veterynarna_protzoologiiia.pdf
4. Галат В. Ф., Березовський А. В., Сорока Н. М. та ін. (2011). Інвазійні хвороби жуйних: *навчальний посібник*. ФОП Щербак О. В., 2011. 145 с.
5. Галатюк О. Є., Радзіховський М. Л. (2013). Організація профілактичних та оздоровчих заходів при інфекційних хворобах тварин. *Навчальний посібник*. Житомир: Рута, 2013. 456 с. <https://drive.google.com/file/d/1v-wcSZsY5offscX2nYp0xi0MT1RvDIhU/view>

6. Довгій Ю. Ю., Галат В. Ф., Галатюк О. Є. та ін. (2010). *Посібник з інвазійних, інфекційних та незаразних хвороб свиней: навч. посіб.* Київ: Урожай, 2010. 328 с.
7. Єрохіна О. М. (2014). *Паразитологія та інвазійні хвороби сільськогосподарських тварин: навч. посіб.* К.: Аграрна освіта, 2014. 431 с.
<https://drive.google.com/file/d/1SEyXKXEh5-qCwy8SRxdNfcv53draWi6q/view>
8. Калініна О. С., Панікар І. І., Скибіцький В. Г. (2004). *Ветеринарна вірусологія. Навчальний посібник.* Київ.: Вища освіта, 2004. 432 с.
https://drive.google.com/file/d/0B7ICmRFjLP4MdlBIM29oQ2hMeGc/view?resourcekey=0-8r241-aR4VPpmRTaiI_V9g
9. Каришева А. Ф., Панікар І. І. (2008). *Практикум із загальної та спеціальної епізоотології (інфекційні хвороби тварин). Підручник.* К.: Вища освіта, 2008. 531 с. http://library-oda.u.edu.tr/blog-page_9552.html
10. Левченко В. І., Кондрахін І. П., Влізло В. В. та ін. (2001). *Внутрішні хвороби тварин. Підручник* Біла Церква, 2001. Ч.2. 544 с.
https://drive.google.com/file/d/1_foJahfxprEvXdqGIGQhDtsWebbIfsgl/view
11. Левченко В. І., Кондрахін І. П., Судаков М. О. та ін. (2012). *Внутрішні хвороби тварин. Підручник* Ч. 1. Біла Церква, 2012. Ч.1. 528 с.
https://drive.google.com/file/d/1a89dETROpDvsdX51Ri_QYUgKqtLjJpES/view
12. Наливайко Л. І., Палій А. П., Євстаф'єва В. О., Родіонова К. О., Івлева О. В. (2019). *Хвороби хутрових тварин: науково-методичний посібник.* К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. 412 с.
13. Скрипка М. В., Зон Г. А., Івановська Л. Б. *Диференційна патолого-анатомічна діагностика інфекційних хвороб тварин.* Суми, 2011. 205 с.
14. Скрипка М. В., Панікар І. І., Колич Н. Б. *Атлас патологічної морфології тварин: навчальний посібник.* Полтава, 2012. 83 с.
15. Скрипка М. В., Яценко І. В., Панікар І. І. *Основи судово-ветеринарної експертизи трупів та живих тварин.* Одеса, 2018. 326 с.
16. Хмельницький Г. О., Сгрокань В. І. (2003). *Ветеринарна фармакологія з рецептурою: навчальний посібник.* К.: Аграрна освіта, 2003. 360 с.
https://drive.google.com/file/d/11UjZ_bYtybwKDe2xO2EepraWslWHSby/view
17. Цвіліховський М. І., Береза В. І., Січкарь В. С. та ін. (2014). *Внутрішні хвороби тварин: практикум.* К.: Арістей, 2014. 140 с.
https://drive.google.com/file/d/0B7ICmRFjLP4MbTNRyUVKQlBkZkE/view?resourcekey=0-BGK8rLw6uD8_KNC98QSfAQ
18. Яблонський В. А., Хомин С. П., Калиновський Г. М. та ін. (2008) *Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології: практикум.* Вінниця : Нова Книга, 2008. 600 с.

- <https://drive.google.com/file/d/1xR20S3JkDR9Dg5hPZDIRxToims4iK-fy/view>
19. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва / О. М. Якубчак, В. І. Хоменко, С. Д. Мельничук та ін.; За ред. О. М. Якубчак, В. І. Хоменка. Київ, 2005. 800 с.
  20. Гігієна тварин та ветеринарна санітарія: навчальний посібник / А.О. Бондар, М.М. Поручник, Л.О. Тарасенко, В.О. Рудь; за ред. А.О. Бондар. Миколаїв : МНАУ, 2018. 179 с.
  21. Демчук М.В., Чорний М.В., Захаренко М.О., Високос М.П. Гігієна тварин: підручник. Друге видання. Харків: Еспада, 2006. 520 с.
  22. Мед натуральний. Технічні умови. [На заміну ГОСТ 19792-87; чинний від 2007-01-01]. К. : Держспоживстандарт України, 2007. 21 с.
  23. Ковбасенко В.М. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва. Київ, 2006. Т. 1. 441 с.
  24. Ковбасенко В.М. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва. Київ, 2006. Т. 2. 531-532.
  25. Ковбасенко В.М., Розум Є.Ю. Навчальний посібник з ветеринарносанітарної експертизи продукції тваринного та рослинного походження. Одеса. Т. 1. 2007. 296 с.
  26. Ковбасенко В.М., Розум Є.Ю. Навчальний посібник з ветеринарносанітарної експертизи продукції тваринного та рослинного походження. Одеса. Т. 2. 2007. 396 с.
  27. Ковбасенко В.М. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва. Одеса.: ТЕС, 2013. 432 с.
  28. Положення про державний ветеринарний нагляд та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання щодо забою тварин, переробки, зберігання, транспортування й реалізації продукції тваринного походження. К., 2000. 12 с.
  29. Правила ветеринарно-санітарної експертизи молока і молочних продуктів та вимоги щодо їх реалізації, затверджені наказом Держдепартаменту ветмедицини № 49 від 20.04.2004 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 07.05.2004 р. за №579/9178.
  30. Захаренко, В. М. Поляковський, Л. В. Шевченко [та ін.]. К. : Центр учбової літератури, 2016. 424 с. Режим доступу:
http://culonline.com.ua/Books/syst_utr_tvaryn.pdf.
  31. Тарасенко Л. О., Ясько В. М., Решетніченко О.П., Макаріхіна І. В. Етологія: навч. посіб. Одеса, 2014. 308 с.
  32. Технологія виробництва, зберігання та переробки продукції бджільництва: підручник. Нове видання, 2018. / Колектив авторів. Одеса: Бондаренко М. О., 2018. 556 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://vet.in.ua/> Ветеринарний інформаційний ресурс України/ Імунобіологічні препарати.
2. <http://veterinaryvirology.com/>
3. http://www.virology.net/big_virology/bvdiseaselist.html. The Big Picture Book of Viruses
4. <http://www.virology.net/>
5. <http://www.microbiologybook.org/book/virol-sta.htm>
6. <http://www.npblog.com.ua/index.php/biologiya/bakteriyi-v-zhitti-ljudini.html>
7. <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=10525>
8. <http://referatu.ucoz.ua/load/7-1-0-558>
9. <http://jcm.asm.org/>
10. <http://www.who.int> Сайт ВООЗ
11. <http://www.oie.int/en/animal-health-in-the-world/oie-listed-diseases-2011>
Сайт МЕБ.
12. Державний комітет ветеринарної медицини України
<http://www.vet.gov.ua/law/ua/>